

DIGITAAL INGEDIEND TBV

INTERNETCONSULTATIE DE WET DEMOCRATISERING WATERSCHAPPEN

Datum : 2 augustus 2020
Ons kenmerk : LC 20.050
Onderwerp : Initiatiefwetsvoorstel democratisering waterschappen

Hierbij reageert Glastuinbouw Nederland, in aanvulling op de reacties van VNO-NCW en MKB-Nederland als ook LTO Nederland op het initiatiefwetsvoorstel democratisering waterschappen.

Uiteraard zijn wij te allen tijde bereid ons standpunt nader aan u toe te lichten.

Het geschetste beeld dat waterschappen in hun huidige samenstelling mét geborgde zetels onvoldoende democratisch zouden zijn ingericht, herkennen wij niet. Het voorstel om tot afschaffing van geborgde zetels te komen en het laten vervallen van de wettelijke eis van één gegarandeerde plaats in het dagelijks bestuur is naar onze mening slecht onderbouwd. Bovendien ondergraaft het voorstel het functionele karakter van het waterschap en doet geen recht aan de grote belangen en de meerwaarde, zowel inhoudelijk als financieel, van het bedrijfsleven bij het waterschap. Het stelsel van geborgde zetels behoeft geen aanpassing en voortzetting in de huidige vorm is de enige juiste beslissing. Het systeem van geborgde zetels voor het bedrijfsleven, de landbouw en de natuur in de besturen van de waterschappen moet behouden blijven. Schrappen van de geborgde zetels, wat de kern is van het initiatiefwetsvoorstel, zal ertoe leiden dat het waterschap kennis, legitimiteit en draagvlak verliest.

Ter toelichting:

Landbouw, natuurorganisaties en het bedrijfsleven hebben een aantal vaste plekken in de waterschapsbesturen. Dat is in het belang van goed waterbeheer: deze 'geborgde zetels' zorgen voor specifieke deskundigheid en goede vertegenwoordiging van alle belanghebbenden. De glastuinbouwsector valt onder de categorie 'gebouwd' waarvoor VNO/NCW de kandidaten levert. Daarnaast kunnen glastuinbouwondernemers ook als ingezetene van een waterschap stemmen voor de ongeborgde zetels (cq de categorie 'ingezetenen'), die verdeeld worden over partijen die namens de ingezetenen, zitting willen nemen in zo'n waterschapsbestuur en meedoen aan de waterschapsverkiezingen.

Glastuinbouw Nederland is van mening dat afschaffing van geborgde zetels niet alleen niet wenselijk, maar ook niet raadzaam. Er zijn niet alleen veel inhoudelijke argumenten om het huidige systeem van geborgde zetels in stand te laten (zoals verwoord in de reacties van VNO/NCW en LTO Nederland).

Ook in de huidige opzet zijn de waterschapsbesturen alleszins democratisch van aard. Gemiddeld driekwart van de zetels in de waterschapsbesturen wordt bekleed door ingezetenen en slechts een kwart valt toe aan de geborgde zetels. Ingezetenen belichamen dus een gegarandeerde ruime meerderheid in de waterschapsbesturen en in die zin is de meerderheid van ingezetenen in het waterschapsbestuur evenzogoed geborgd. Het is nog steeds zo dat, vanwege het grote belang van goed waterbeheer voor ondernemers, landbouw en natuur dat het aantal geborgde zetels cq de legitimiteit van de geborgde zetels berust daarom op het 'belang-betalingzeggenschap'-beginsel. Dat wil echter niet zeggen dat besluiten van het algemeen bestuur niet democratisch genoemd kunnen worden. Ook hier geldt immers het beoogde 'één persoon, één stem'-principe. Het waterschap in de huidige vorm is een voorbeeld van functionele democratie, gebaseerd op stakeholderparticipatie. Hiervoor handelt het waterschap binnen de kaders die onze algemene democratie (Provinciale Staten en gemeenteraden) stelt.

De initiatiefnemer beoordeelt dit als ondemocratisch en wil dat voor de verkiezing van waterschap bestuurders dezelfde regels gelden als voor bijvoorbeeld gemeenteraadsleden. De huidige vorm van functionele democratie bij de waterschappen borgt echter dat het over water gaat; een belangrijk onderwerp voor Nederland. Bij het schrappen van de geborgde zetels is een glijdende schaal te verwachten van functionele naar algemene democratie. Het waterschap wordt hiermee een gepolitiseerd orgaan.

Het schrappen van geborgde zetels draagt dus maar beperkt bij aan verdere democratisering (want die is er al) maar zorgt er wel voor dat de meerwaarde, zijnde de directe inbreng van bedrijfsspecifieke kennis omtrent het waterbeheer en waterzuivering via de geborgde zetels in het waterschapsbestuur wordt gemist. Juist vanwege de toenemende druk op onze waterkwaliteit en het milieu, de toenemende complexiteit van oplossingen en de noodzaak om meer belangen tegen elkaar af te wegen is die expertise nu van eminent belang. De besluiten die in de waterschapsbesturen genomen moeten worden, lenen zich vaak niet om zich politiek te onderscheiden. Glastuinbouw Nederland is van mening dat afschaffing van geborgde zetels er toe zal leiden dat het waterschapsbestuur nog meer gepolitiseerd wordt. Goede afstemming van waterschapstaken met andere geledingen binnen de overheid wordt van steeds groter belang. Een goede vertegenwoordiging van ook op andere schaalniveau's opererende (politieke) partijen, acht Glastuinbouw Nederland dan ook van eminent belang. Afschaffen van de geborgde zetels in het waterschapsbestuur draagt daar echter niet aan bij. Met dit voorstel wordt ingezet op verdergaande politisering van het waterschap met een 'beleidsoverkill' en nog meer bestuurlijke drukte. Dit leidt af van de kerntaak van een waterschap: de uitvoering van effectief en efficiënt water- en zuiveringsbeheer. Nederland kent een unieke vorm van functionele democratie met de waterschappen die niet te vergelijken is met de algemene democratie voor Rijk, provincies of gemeenten. Waterschappen zijn er om uitvoering te geven aan goed waterbeheer. Daarvoor zijn, naast de democratische vertegenwoordiging, ook specifieke deskundigheid en het hebben van een direct belang cruciaal.

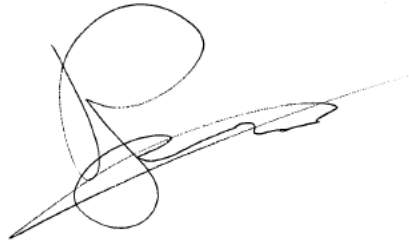
Geborgde zetels zorgen hiervoor. Deze ‘vaste’ plekken in de waterschapsbesturen zijn in het belang van goed waterbeheer. Geborgde zetels zorgen voor specifieke deskundigheid en goede vertegenwoordiging van direct belanghebbenden met het oog op de goed waterbeheer in ons aller belang. Het zijn immers vaak ook deze direct belanghebbenden die uitvoering moeten geven aan (gezamenlijke) maatregelen en oplossingen moeten bieden.

Resumé

Een verdere politisering van de waterschappen door middel van het schrappen van de geborgde zetels is niet wenselijk. Waterschappen dienen als functioneel democratisch orgaan juist beschermd te worden tegen polarisatie en politiekstrategische belangen. Op basis van bovengenoemde redenen pleit Glastuinbouw Nederland voor het behoud van de geborgde zetels in de waterschapsbesturen. Glastuinbouw Nederland kan zich niet vinden in het initiatiefwetsvoorstel.

J. van der Tak
Voorzitter Glastuinbouw Nederland

Ing. R.M. Paauwe Msc
Directeur Glastuinbouw Nederland

Contactpersoon:

Mw. Ing. L.W.M. Claessen, tel. 06 29512949, email. lclaessen@glastuinbouwnederland.nl